

MEGBÁNÁS.

A legény nesztelen léptekkel megkerülte a kunyhót, meglapult a falnál, mint az egérreleső macska, nyakát óvatosan előrenyújtotta, s betekintett a kis ablakon. A fagyos szélről pirosrafujt arcán egy pillanatra széles mosoly gömbölyödött... Az asszony egyedül volt bent.

Fejét most hirtelen mozdulattal visszahúzta, s kiegyenesedve bátrabb léptekkel tartott az ajtó felé. Sötét alakja egybeolvadt a kunyhó falával, de amint az ablakból kiszűrődő fénykévéen keresztül haladt, s a csillámló, fagyott havon elnyúló árnyékát hirtelen meglátta, megijedt. A másik pillanatban már az ajtónál állt, s halkan kopogott.

Az asszony már várta. Recsegve nyílt az ajtó, forralt bor gőzétől telített levegő ömlött ki a nyíláson, amint a legény belépett.

— Jó, hogy gyötté, Pista, már vártalak, — szólt az asszony, s karjai rákapcsolódtak a legény izmos vállára.

A legény eltaszította magától.

— Várj má' nó! — szólt nyugtalanul s kibontakozott az asszony öleléséből. Lerázta ködmönéről a havat, szépen fölterítette a búbos kemencére; majd hirtelen az asszony felé fordulva kérdezte:

— Meggondútat?...

Az asszony habozás nélkül felelt:

— Meg!

— Akkor jó... Most má' gyühetsz! — szólt a legény, s elkapva az asszony derekát, magához rántotta...

Bent a kunyhóban halványan pislogott egy méces. A legény tekintete az ablakra esett; — valaki benézhet — gondolta. Elengedte az asszonyt, a méces után nyult; s a másik pillanatban sötétség borult rájuk.

— Félsz? — törte meg a csendet az asszony. — Az uram azóta már rég kint van a jégen... Nem akart kimenni, de küdtem... Eccer végit köll szakítani ennek a keserves életnek... Vagy ű pusztújjon vagy én... Nem bírom tovább vele... Ma délbe is véresre vert... A hátam sajog... Osz't' mér' ver? Azé', mer' ki nem állhatom, mer' nem adom magam oda neki, mikor részegen hazagyün a zsidótul... mer' sose józan... mer' disznó gazember... Ű az uram!...

— Milyen más vagy te, Pista! Te érted még csúszva is elmennék a világ végire is... Téged szeretlek... Hová is tettem az eszemet, mikor ehhö' az emberhö' mentem... Pedig tudhattam vóna... De ha szegény vótam... Ahho' köllött menni, aki vitt... De már nem bírom tovább, meggondútam jó, amit monttá... Inkább pusztújjon ű... Csinájj, amit akarsz... Rád bízom...

Elhallgatott. A sötétben odahúzódott a legény mellé s égő arcát bele-

temette annak ölébe. Várta szavainak hatását. A legény azonban nem szólt. Szerelmesen vonta magához az asszonyt, mindig közelebb és közelebb, míg ajkát rá nem tapaszthatta annak forró ajkára... Szerelmes volt... Nem törődött semmivel, nem gondolt másra, csak arra, hogy az asszony az övé, egészen övé testestül-lelkestül! Ő, a kivert falu-rossza, a rongyos halászlegény szerelmet, csókot, ölelést kapott; amiben soh'se volt része, mert mindenki rugta, harapta fattyú volta miatt!... Mit ne tenne meg azért a boldogságért?? Ki az a részeges, bitang ember? Az asszony ura? Hát aztán? Ha maga az ördög lenne is... Pusztúljon az útjából... Pusztulni fog, punktum.

Paraszti eszén végigsiklottak a gondolatok; de elhatározásával már akkor készen volt, mikor belépett a kunyhóba.

Az asszony, hogy szavaira választ nem kapott, kibontakozott a férfi karjaiból s halkán ismételte a kérdést:

— Megszabadító' tüle?

— Meg! — volt rá a gépies válasz.

— Oszt nem félsz, hogy megtudják? — kérdezte még bizonytalan hangon az asszony.

— Én? É-e-n-e? — Hangosan felnevetett. — Mit gondulsz? — Öntelt, vakmerő bátorság feszítette izmait. — A vad, édes szerelem tüze lobogott, hullámozott ereiben, mindenre kész volt.

A ködmöne után kaparászott. Az asszony világot gyujtott, s forralt borral kínálta a legényt.

— Oszt vigyázz magadra!... Ű a kis nádas alatt halász... Sok a lék arrafelé... Két óra alatt megjárhatod... Siess vissza. Várlak...

Töltött. A legény mohón ivott. Testét átjárta a meleg, arca kivörösödött. Ködmönét magára csapta; ránézett az asszonyra, hosszasan, szerelmesen, aztán hirtelen búcsúzás nélkül sarkonfordult:

— No mék!

Kitámolygott az ajtón. Az asszony meg riadtan zárta be utána az ajtót s fázósan bújt szegényes vackába...

— — — — —

Kint a szél vadul kavarta a havat. Az apró szemeket vágta, mint a Szahara homokját a számum. A befagyott nádasok között farkasok vonítottak versenyt a széllel, s a száraz nádszálak kínosan sustorogtak... Veszekedett idő volt.

A legény már egy órája törtetett a viharban előre. Homlokát kiverte a veríték; míg átgázolt egy-egy hófúvason, de nem érzett fáradságot. Ködmönét már rég eldobta... A szél a szemébe vágta a havat, alig látott... Néha megállt egy pillanatra, körülnézett, jó helyen jár-e. Ismerte a helyet, ahová érni akart, mégis úgy tűnt fel neki, mintha már elhagyta volna azt...

Hallgatózott. A nádas zizergése és a szél vad tombolása elnyelt minden más hangot; nem hallhatta a jég kopogtatását. Tovább ment. Gondolatai nem voltak, csak az ösztöne vitte. Gépiesen rakta lábait egymásután, amint a nádason áttörtetett.

Hirtelen megállt. A nádas szélén volt. Pár lépésre előtte a végtelen jég terült el, behavazva, fehéren, s mindjárt a nádas szélén hatalmas lék...

Az asszony ura éppen a hálót emelte. Háttal volt a legénynek; egész a lék szélén állt. Mellette a havon iszákja s baltája feketélt.

A legény észrevette. Egy pillanatig úgy gondolta, jobb lesz, ha visszafordul, mégis — hátha kitudódik? A távolban többen is halásznak, még baj lehet. De aztán az asszony jutott eszébe. A forró teste, meg a csókja!...

Kilépett a nádasból. A szél szemébe ordított, nesztelenül közeledett a háttal álló halász felé. Az pedig előrehajolva, lábát az állásba feszítve húzta a hálót.

... Teljes erővel lökött egyet rajta. Rémes ordítás járta át a levegőt, aztán egy csobbanás, s utána mélységes csend; hallgatás...

A legény egy pillanatig öntudatlanul állt a lék szélén; aztán úgy rémlett neki, mintha álmodna. A vihar egy száraz nádlevelet csapott az arcába. Magához tért. Még látta egy pillanatra, amint a halász a jég alá csúszott... de a másik pillanatban már megfordult, s örülten rohant visszafelé.

Holtrafáradtan, szinte beesett a konyhó ajtaján. Az asszony alig ismert rá. Haja az izzadságtól csapzott volt, szemei kidülledtek üregeikből, s melle zihált.

— Jézus Mária!... Mi van veled, Pista? Má' azt gondútam vissza se gyüsz... — szólt bátortalanul, megijedve az asszony, s a legény reszkető keze után nyult.

— Eridj!... — hörögte a legény, s durván lökte félre az asszonyt. Az asszony nem tudta mire vélni az egészet. Könyörgésre fogta a dolgot.

— Mondsza mi van?... Pistám má' nem szeretsz?... Csókuj meg... No gyere!...

A legény leroskadt egy lócára. Feje lecsuklott, s bárgyú tekintete rászegeződött az asszonyra:

— Gyilkoltam... Te érted... Eszter!... Oszt te csak úgy csinálsz, mintha semmire történt volna!... Az urad veszejtettem el!... Belöktem a tóba... Odavesztem... Bánt a lelkiismeret... Félek!...

Szakadozva törtek fel a szavak melléből... Az asszony félve húzódott odébb, rossz előérzet gyötörte. A legény tekintete folyton rámeredt, szemei vérbefúltak.

— De Pista...

— Hallgass! — mordult rá a legény. Majd hirtelen felugrott s az asszony után kapott. Az asszony sikoltva ugrott félre.

— Jézus!... Pista, megőríté?!...

A legény zavarodottan, bambán bámult maga elé. Szavak törtek elő ajkáról, érthetetlen kusza mondatok:

— Te akartad... Fogjanak meg, gyilkoltam!... Nem kölesz. Eridj Eszter, húzd ki, beleful... Akartad... Ha, ha... ha...

Rémesen felkacagott. Imbolygó léptekkel közeledett az asszony felé. Az asszony védőleg emelte kezeit maga elé. Nem volt menekésre ideje. Az örült vasmarkába szorította, s átnyalábolta. Dulakodni kezdtek.

— Segítség! Megfojt!... — kiabált az asszony kétségbeesetten, de hangját elnyelte a viharos éjszaka. A legény meg egyre kacagott... Vasmarkával az asszony puha nyakát kereste... Ujjai rákapcsolódtak, s szorította kéjes erővel. Az asszony hörögni kezdett...

...S ebben a pillanatban nyílt a kunyhó ajtaja. Vizesen, havasan, kezeiben a baltával ott állt a halász, Eszter ura. A legény felordított s elengedte az asszonyt, aki ájultan zuhant a földre. Rávetette magát a halászra. Hatalmas erővel lerántotta a földre, s kirohant a nyitott ajtón a havas éjszakába...

Az asszony sokáig nem tért magához. Kint a vihar már rég elcsendesedett, s napsugarak táncoltak a fagyott hószemeken. A halász vaccka szélén ülve szalonnázott, mintha semmisem történt volna. Várta az asszony ébredését. De hogy az még mindig nem mozdult, szépen elkezdett beszélgetni önmagával:

— No jó, azt még megértem, hogy beleestem. De ilyen csúfosan megfürdeni januárban!... Majd az ördög vitt el... Ha nincs a hálóm kifeszítve, a jég alól vajmi bajosan gyüttem vón' elő. Bizonyosan az vót — az ördög vót!... Megtaszajtott... No megjavulok. Ne féjj asszony, nem verlek meg többet... De mit akarhatott itt az a bolond falu gazembere? Lopni, rabolni? Mit? He... he... he... tőlem lopni!? Bizony Isten, hogy elment az esze!... S ez a szegény asszony, hogy megbirkózott vele!... No jó van, Esztikém. Derék asszony vagy. Veszek neked farsangra új keszkenőt!...

Elhallgatott. Iszákjából előkereste a pálinkás üveget, meglotyogtatta, megszagolta, aztán szép csendesen letette az asztalra.

— No, nem iszok... Megjavulok, — mondta s a vizes bögrét vette kézbe. — Megfogadtam a tóba, a víz alatt... Illendő megtartani, — gondolta még hozzá.

...Az asszony kinyitotta szemeit. Majd kővé meredt. Az urát látta maga előtt. Hirtelen nem tudta mi történt... Pár percig még úgy maradt mozdulatlanul; aztán lassan, félve odacsúszott az ura lába elé...

Willant Rezső.